

Call no: B. (NS)H394
Author: Kazis Gedalyah ben Mosheh.
Title: Seder ha-pragmatikah, eleh ha-hukim veva-torot asher
kimu ve-kiblu alehem ... le-shesh shanim ha-baot ... 5549 ...
ad ... 5555 ...

כותר: סדר הפרגמאטיקה, אלה החוקים והתורות אשר קיימו וקבלו עליהם ...
לשש שנים הבאות ... התקמ"ט ... עד ... התקנ"ה ...

Imprint: [Mantua : s.n., 5549 i.e. 1789]
Collation: 1 broadside : ill. (middle design), 52 x 38 cm.

הערות: סוג הגליון: חוקי צנע. מקומות: מנטובה, מנטובאנו.

Subject: Sumptuary laws (Jewish law).
Sumptuary laws - Italy - Mantua.

סדר הפראנמאטיקה

אלה החוקים והתורות אשר קיימו וקבלו עליהם ועל זרעם מעי הוועד כללי יצו אשר נועדו יחדיו בבית הוועד אור ליום שני שנים תשעים' לחדש כסליו משנת חמשת אלפים וחמש מאות וארבעים וחשע ליצירה המסכים ליום כי' לחדש דיצ'מ'ברי אלה תשפ"ח למנינם אשר על משמרתה תעמוד הפראנמאטיקה הזאת לשש שנים הבאות היינו מחדש מרצו התק'מט' הבי'על עד תום כל חדש פיבר'ארו'התק'נה' וזאת התורה אשר כל יחיד מיחדי קהלנו יע'א' חייב לשמור מאוד ולעשות ככל אשר הורו'ותקנו לכל יחיד לתיקון הכללי ועל שכס מעי הוועד קטון יצו' הוטל לפקוח בעין השגחתם שלא יעברו תורות'יהלפו חק' ומי שיעבור במזיד במשך הזמן הנל באיזה פרט מפרטיה עבריו'ן הוא אבל הצבור לא יחוייבו לנהוג בו דין עבריו'ן רק כשיכריזו עליו כדן עובר על תקנת צבור וכשיכריזו עליו לא יחזור להכשרו כי אם בהסכמת מעי בני הוועד קטון יצו' ולשומעים ינעם ועליהם תבא ברכת טוב ושומע אליהם ישכן בטח ושאנן מפקד' רעה :

ואלה הדברים אשר הושמו לפניהם על פי הבלוטא'ציוני כנהוג :

עינינו ריאות עפ'ינו ריאות דלים מדי יום ביומו בעינינו הרבים והרצאות השתנו עלו על צ'א'ינו רבים מעמי האיץ הוד הודו לבשו אשר לא ברת ולא ידעו ולא יכינו לעת תמוט' וגלם להיות דרוצ'אה' תורה על השבח לא שתו לבם להתנהג בהצנע לבת כאשר לכל נבון אשר יכלכל דבריו במשפט יאות וביותר לנו היום כפי מצבנו לכן למען עשות דושר' והטיב בעיני אלהים ואדם ולהטיב לבני קהלנו י' ישמם הסכמנו כד' יי הט'בה עלינו ככל אשר יתבאר בס'ד' ידיו נא כעש'נו לרצון לפני אלהינו ונמצא חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם אביד :

תשורות

ביום המילה מי שאין לו עסק במצוה לא יוכל להריון דבר קטון או גדול ואלו בלבד יכולים לשלוח מנות לילדת היינו הויה אחיה אחיותיה וניסיה והורי אבי הבן אחיו אחיותיו וניסיו וכמו כן האורחים בפנינו'י'י'י'א' הנרונה לא תורה הרצאה יותר משנים עשרה ליטרים ובלילה שלפני המילה לא יתנו הקא'פי' אלא למעלת הלמנים אשר הם סביב לשלוח לא וולר' ולאחרים הנמצאים שמה וכמו כן כשמכניס הנרות של שעורה כמנהג ק'ק' אשכנזים זה יתנו רק כף א' מסננים קטנים קונפ'י'ני' בלע'י' ביום בשעת מילה יוכלו ליתן לכל הנמצאים שם בין אנשים בין נשים קא'פי' וסווי'א'דרו או ס'י'לה או ור' שמו אשר יק'או לו טריו'לוטו' וזאת התורה גם בהכנס הנער בר מצוה ובמשלוח מנות סחתן אל הכלה או מואת לזה לא תעדיף הרצאה על ששים ליטרים ביום הפורים מלבד התשורות למעלות בני תורה ויכול כל אחד מיחדי קהלנו לקיים מצות ומשלוח מנות בשלוח שלשה דורות לשלשה אנשים לא יותר וכשתלך לבקר אשה אל רעותה בכל זמן דרי בכי יותן קא'פי' וסווי'א'דרו או בסק'טינו תמורתו הכלה כשתלך לבית בעלה תוכל להריו'ן ל... ויחמטו' וי'יק' בתת לכל אוו' שהם חלק אחד בלבד בל' ק'סי' כסף וזהב :

בעלי ברית

הדרונות: של בעל ברית ראשון דין ביום המילה הן ביום פורים הן בתג השבעות הכל בגלל לא יעריפו משהי' מאות ליטרים ובדרונות המוהל קצבה ניתן להם מאה ועשרים ליטרים והבעל ברית שני לא יוציא יותר מארבעים ליטרים וכלם דרי הם בגלל יוסף מאיו סיבת ועלה שתהיה אך ורק אם אבי הבן או הילדת יהיו הבעלי ברית לא ניתן לדבר קצבה האמנם האב וכל שכן בעל ברית אחד לא יוכל להכניס בסך הנ'ל שום מיני מתיקה רק קונפ'י'ני' משקרים :

נגינה ומחול ושחוק

חבל נוגנים אקא'די'מ'יא' בלעו ברבים נאסרה לגמרי רק בנישואין ובליל פורים הותרה וכמו כן בליל לכת הכלה לבית החתן ובכלם אחר נשילת רשות מע' מסווגי' הק'ק' : המחול נאסר בכל זמן בין אנשי' נשים ורק הותר לאונן המלמד ולבני משפחה אחת דווקא בימים הנזכרים ובשרות כנ'ל על דבר הצחוק רתי המלך הנם עושים ומי יבא אחרי המלך מעלת חמסות המלך והקיסר יר'ה את אשר כבר עשהו בצדק ומשפט ומישרים :

האורחים והיוצאים מן העיר

אחד מיחדי קהלנו שיוצא חוץ לעיר הותר לו הכל ביום צאתו וביום בואו ולילותיהם ואם מתעכב באיזה כפר אשר במעמד הלוח יותר משבוע אחד חוץ מיום צאתו ובואו יתנהג ככל חקי הפראנמאטיקה הזאת האורחים הבאים לגור באקראי ולא להשתקע בעיר הזאת או באיזה כפר מן המעמד ער משך שלושים יום אחר ביאתם פטורים יהיו מרונות הפראנמאטיקה אך אם יתעכבו יותר כבני העיר יחשבו כל עוד שלא יתנו להם רשות מע' מסווגי' הק'ק' מדי שנה בשנה ואם ילטו מן העיר ולא יתפרסמו הרצאה וחר משלושים יום יחוייבו ליטול רשות מחדש כנ'ל :

משפט האנשים

אסור יהיה לכל אדם ללבוש סקאר'לטו' בין בבגד העליון בין בבגד התחתון בין בסרבל' ורק ור' הותר הקרפי'טו' של רובי'צו' סקאר'לטו' וכמו כן נאסרו המלבושים הנקראים וילא'דרה' וסופ'א'ר'טו'ים' וסויל'טו' של משי אך מותרים יהיו סויל'טו' של צמר נפן ופיל'פא' ובלבד שלא יהיו מצבע סקאר'לטו' או משני צבעים ומאלו הצבעונים הותרו בלבד בקלא'י'ני' מוילא'די' תלימא' כל מיני קסיס של כסף וזהב ואבנים טובות בכל מקום נאסרו חוץ מחלוק בלבד וכל כסף וזהב דרי הוא בכל יראה וכל ימצא בכל מיני בגדים :

סדר נשים

לא יעלה על לבושה'ן שטץ זהב וכסף והקסיס' תוכלנה לשום ממתכת וכמו כן נאסרו כל מיני פיל'פא' וויל'טו' והותרו מהם המנעלים של יום הכפורים ותשעה באב והמנ'צא' ובתי הודים והויל'ט'ינו על הרפק או על הצואר והקפ'טו' והמנ'ט'לי'א' והמנ'בא'רינו והגוורני'ציוני' הותרו מכל מין דין מכסף וזהב כל מיני פאל'מי' ובוק'טי' לפני החיק נאסרו להלוטין ורק לכתולת הותר בר א' מפרורים רטובים או מעשה' אופן של ע'י' שט'י' ישכנו רגליהן ומשפט הכלות יתבאר לפנינו : לא תצא אשר ביום כמבואה המונבלות בין ארבעה שערים הראשיים או הצר' להצירנו בלא צ'ינ'אלו אורך שיכסה את כל ראשה' וכן לא תצא סבלי' סינר' שהוד נתון על בגדיה אם לא שיהיה הבגד ממש' כולו שרר' אי'מטין' אחר גרוע מסמי מצבע' אחר וכשהולכות ללוח את הכלה בלילה לבית בעלה תוכלנה ללך סבלי' הסינר' שהוד וכן המשרות והחשבות בחנות ונשי בני הכפרים משרות הנה הבתולות יתירות מעשר שנים ופחותות מהמש עשרה די להן בסעף קטן קל'פא' בל'עו' לא תמצאנה ברכים כנ'ל יותר מארבע נשים ידיו הרצאה אפנים כשהולכות ללוח את הכלה או הילדת ימלות להיות ארבע בלערה ורק בלילה בלוח הכלה לבית בעלה אין קצבה :

דיני הכלה

הכלה משפט אחד יהיה לה עם שאר נשים אך בואת נאות לה לשאת לפני חיקה בליל יום השוכין ובשבעת ימי הנישואין אגורת פרוים רטובים או מעשה' אופן : המשוכרת לתת חיצון כהיות משוכרת בעיר הזאת כל עוד שביתה ישכנו רגליה מותרת בכל אף אם יהיה שם כנופי'א' וכן הכלה היצונית יום אחד ולילו עמו אחרי בואה העירה :

משתאות

בנישואין ובכרית מילה לא יעלו על השלחן רק שני מיני אוכלין פורטא'טי' בל'עו' שניהם בשר או שניהם דג לא וולר' ורק כמעודה שלישיית ביום שבת קרש יוכלו לקיימה ברגים אך הרגים מלחים ושאר פרטאות סמסדרים סביבות השלחן וכן כל מיני פירות מרוקזים אפילו כיון שרוף אק'ה'ר'י'ט' בלעו' נאסרו לגמרי וכן כל מיני מתיקה חוץ מסווי'א'דרו וקונפ'י'טי' מעלות החכמים והחכמים נר'י' אשר יש להם שבר עמלם מהק'ק' יסבו כפעם בפעם כמעודה ליל יום ש'ק' של נישואין וכן כמעודה מילה באיזה יום שתהיה יסבו זה אחר זה כפי מדרגתם ונשמע קלם ברכי תורה תשא כס את השלחן :

ביום

כל האיסורים הנזכרים בפראנמאטיקה הזאת יובנו חוץ מן הבית אשר דרים שמהי' אמנם יחולו בבית עצמו אפילו בבית הרירה אם יהיה שם כנופי'א' כגון בשבוע שהולכות לבקר הילדת או כיוצא בזה' ובכלל האיסור יהיו כל איש ואשה מבני קהלנו יצו' של מנמוכה ומנטובאנו כן או בת מעשר שנים ומענה :

והיה זה שלום אור ליום שני כי' לחדש כסליו משנת התק'מט' לבריאת עולם.

כעני ישראל גרליה בנתי'ר' משה קוים סופס ונ'ל סוגי' הק'ק'